

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

De Groene Boog B.V.
t.a.v. Dhr. M. Schellekens
K.P. van der Mandelelaan 50
3062 MB Rotterdam

ONTWERP BESLUIT

Datum <datum>
Betreft Beslissing op aanvraag – ONTWERP BESLUIT

Geachte heer Schellekens,

Op 5 oktober 2018 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 23 oktober 2018 en 7 november 2018 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'A16 Rotterdam', gelegen in de gemeente Rotterdam en Lansingerland. Het project bestaat uit de realisatie van een verbindende snelweg tussen de A13, ter hoogte van Rotterdam The Hague Airport, en de A16 en de A20, ter hoogte van knooppunt Terbregseplein, met een maximale rijsnelheid van 100 kilometer per uur. De volgende handelingen worden uitgevoerd;

- Het combineren van de A16 met de N209;
- Het landschappelijk inpassen van de weg tussen kruising Randstadrail en de Bergweg Zuid;
- Het realiseren van een circa 2,2 kilometer lange tunnel tussen de Bergweg Zuid en de Rotte die ter plaatse van de passage Bergweg Zuid/Grindweg en de Rotte vrij diep onder het maaiveld ligt en daartussen, ter hoogte van het Lage Bergse Bos, half ingegraven. Na de Rotte komt de nieuwe A16 weer bovengronds en sluit met een fly-over aan op de A16 ter hoogte van het Terbregseplein;
- De realisatie van passages bij de N471, Landscheiding, Randstadrail, Hogesnelheidslijn, President Rooseveltweg, spoorlijn Rotterdam Utrecht, knooppunt Terbregseplein, Ankie Verbeek-Ohrlaan, Bergweg Zuid, Rottebanddreef en beide Rottekades;
- De realisatie dan wel aanpassen van aansluitingen op de Vliegveldweg, N471 (Doenkadeplein), Ankie Verbeek Ohrlaan, Terbregseweg en Hoofdweg.

De werkzaamheden zullen in twee fasen worden uitgevoerd te weten: voorbereidende werkzaamheden en aanlegwerkzaamheden.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

Bijlagen
1

ONTWERP BESLUIT

De activiteiten ten behoeve van de voorbereidende werkzaamheden betreffen de sloop van opstallen en het verwijderen van houtopstanden van zes locaties (te weten: Schieveensedijk 15, 23, en 31, Oude Bovendijk 205 en 206 en Bosweg 10 en 10a). De aanlegwerkzaamheden zijn activiteiten voor het realiseren van de verlenging van de A16 Rotterdam. Deze lopen uiteen van conditionerende werkzaamheden tot aan de realisatie van (tijdelijke) nieuwe kunstwerken en nieuwe infrastructuur. In het gehele projectgebied vinden werkzaamheden en ruimtebeslag plaats.

Vanaf de aanvangsdatum, gepland in februari 2019, zullen voorbereidende of conditionerende werkzaamheden op verschillende terreindelen starten. Dit omvat onder andere de kap van bomen en het bouwrijp maken van terreinen. Daarna volgt de aanleg van de waterhuishouding en de aanleg van een bouwweg. Tijdens de aanleg van de verlenging van de A16 worden over het gehele tracé bomen gekapt voor het ruimtebeslag van de werkzaamheden en de nieuwe infrastructuur. De grootste bomenkap vindt plaats in het Lage Bergse Bos ten behoeve van de landtunnel. Het ruimtebeslag binnen dit gebied bestaat uit de bouwkuip voor de landtunnel, materieel- en materiaal opstelstroken naast de tunnelbak, bouwwegen, slibdepots, gronddepots, materieel- en materiaalopslagterreinen, bouwketen en kraanopstellingslocaties. Er wordt hiervoor in oktober 2019 gestart met het plaatsen van damwanden bij de Rotte. In november 2019 wordt aan de noordzijde van de Rotte een sanering uitgevoerd en wordt in de periode december 2019 tot en met juni 2020 de bouwweg over de Rotte tot in het Lage Bergse Bos aangelegd. Vanaf het tweede kwartaal van 2020 starten de werkzaamheden ook verder in het Lage Bergse Bos. De ruwbouw van de landtunnel is volgens planning in januari 2022 klaar, waarna een uitgebreide testperiode volgt. Gedurende de periode februari 2022 tot en met juni 2022 wordt het bouwterrein in het Lage Bergse Bos afgewerkt en wordt de nieuwe beplanting aangebracht. Voor de aanleg van de landtunnel zijn tevens nachtelijke werkzaamheden noodzakelijk.

Voor een verdere beschrijving van alle voorgenomen werkzaamheden verwijs ik naar paragraaf 3.2 'Werkzaamheden en planning' en bijlage 2 'Faseringsplan basis projectplanning' van het rapport 'A16 Rotterdam – Projectplan ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Integraal' (versie 3.0) van 5 november 2018.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de buizerd (*Buteo buteo*), huismus (*Passer domesticus*) en kerkuil (*Tyto alba*); alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 en lid 4 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Procedure

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft op 29 juni 2016 het tracébesluit A16 Rotterdam vastgesteld. Dit tracébesluit voorziet in de nieuwe 11 km lange rijksweg die de A16 ter hoogte van het Terbregseplein verbindt met de A13 bij Rotterdam The Hague Airport. Het tracébesluit A16 Rotterdam is op 1 augustus 2017 onherroepelijk geworden.

Vergunningen/ontheffingen benodigd voor de realisatie van het Tracébesluit vallen binnen de werkingssfeer van de Tracéwet. Dit besluit is één van de besluiten als bedoeld in artikel 20, vierde lid van de Tracéwet. Op grond van artikel 20, vierde lid van de Tracéwet is dit besluit daarom voorbereid met toepassing van de uniforme voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Op dit besluit is daarnaast afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing.

Besluit

Ik verleen u voor de periode vanaf de dag van bekendmaking van het definitieve besluit tot en met 31 december 2023 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten of rustplaatsen van de buizerd, huismus en kerkuil; alsmede genoemd in artikel 3.5, lid 4 Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort(en) en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'A16 Rotterdam', gelegen in de gemeente Rotterdam en Lansingerland, de verbinding tussen de A13 ter hoogte van Rotterdam The Hague Airport met de A16 en A20 ter hoogte van knooppunt Terbregseplein, één en ander zoals is weergegeven in figuur 3.1 (pagina 15) van het rapport 'A16 Rotterdam – Projectplan ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Integraal' (v3.0) van 5 november 2018.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende bijlage op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 9 (pagina 85 tot en met 113) van het rapport 'A16 Rotterdam – Projectplan ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Integraal' (versie 3.0) van 5 november 2018; zoals beschreven in de aanvullingen 'Beantwoording vragen – Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming A16 Rotterdam' van 23 oktober 2018 en zoals beschreven in bijlage 1 'Aanvullingen beantwoording vragen RVO' van de aanvullingen van 7 november 2018.

Buizerd

- j. Om het broedsucces van de buizerd in relatie tot de sloop van de manege Hillegersberg niet te verhinderen dan wel om ervoor te zorgen dat de soort niet elders nabij de te slopen manege alsnog tot broeden komt, dienen de nestboom van de buizerd inclusief de bomen daar omheen binnen een straal van minimaal 75 meter, buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de soort en voorafgaande aan de sloop van de manege, te worden gekapt. De voortplantingsperiode van de buizerd loopt globaal van februari tot en met maart. Indien deze vroegtijdige kap onverhoopt niet uitgevoerd kan worden, dient de sloop van de manege en daarmee ook de bomenkap te worden uitgesteld tot na de voortplantingsperiode van de soort. Tenzij uit monitoring blijkt dat de soort ter plekke niet tot broeden komt. Voor de voortplantingsperiode wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid van het moment voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de buizerd.

ONTWERP BESLUIT

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

Huismus

- k. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de voortplantingsperiode van de huismus. Deze loopt globaal van maart tot en met september. Tevens geldt dat geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd tijdens vorstperioden. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de huismus.
- l. In navolging van het voorgaande voorschrift dienen de huidige nestlocaties van de huismus ongeschikt gemaakt te worden buiten de voortplantingsperiode van de soort en buiten perioden van vorst.

Kerkuil

- m. U dient beide rustplaatsen een maand voorafgaand aan de start van de werkzaamheden wekelijks te controleren op het gebruik door de kerkuil. Wanneer uit monitoring blijkt dat de schuren niet in gebruik zijn door de kerkuil, is het toegestaan de werkzaamheden in de voortplantingsperiode van de kerkuil uit te voeren. Indien uit monitoring blijkt dat de schuren actief worden gebruikt door de kerkuil, dient de sloop buiten de kwetsbare periode van de kerkuil plaats te vinden. Deze periode loopt globaal van februari tot en met augustus. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de kerkuil.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

- n. Ten aanzien van de vereiste ecologische monitoring van de vliegroutes van vleermuizen bij het Lage Bergse Bos in relatie tot de aanwezige bosstroken, schermen e.a., dient de volgende handelwijze te worden aangehouden:
 - 1) In de periode mei tot en met juli 2019 dient allereerst een nulmeting te worden uitgevoerd door middel van twee gerichte inventarisaties die gericht zijn op het gebruik van vleermuizen bij de verschillende bosstroken. Op deze wijze kan specifiek(er) worden vastgesteld of, hoe en hoeveel vleermuizen gebruikmaken van de bosstroken als vliegroute naar het achterliggende deel van het Lage Bergse Bos en kan zodoende reeds inzicht verkregen worden in afwijkende situaties waarop vervolgens geanticipeerd wordt bij de vervolgstappen;
 - 2) Een verslag van deze nulmeting dient zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 30 september 2019, schriftelijk met het bevoegde gezag te worden gedeeld;

ONTWERP BESLUIT

- 3) In het najaar van 2019, na de kap van de bomenrij/bosstrook in de twee buitenste vakken, dient gedurende twee geschikte avonden/nachten gemonitord te worden of vleermuizen gebruikmaken van de aanwezige vleermuisschermen. Ook hiervan dient een schriftelijke terugkoppeling met het bevoegde gezag plaats te vinden, in ieder geval uiterlijk 31 december 2019 dan wel eerder mits de situatie daar aanleiding voor geeft;
- 4) In 2020, wanneer enkel nog één bosstrook aanwezig is en de overige vliegroutes door de schermen opgevangen worden, dient er maandelijks vanaf april tot en met oktober monitoring plaats te vinden. Ook van de resultaten hiervan dient een schriftelijke terugkoppeling met het bevoegde gezag plaats te vinden, in ieder geval uiterlijk 31 december 2020 dan wel eerder mits de situatie daar aanleiding voor geeft;
- 5) In 2021 dient er gedurende de maanden april, mei, juni en juli wederom een monitoringsronde uitgevoerd te worden. Ook hiervan dient uiterlijk medio augustus 2021 een schriftelijke terugkoppeling met het bevoegde gezag plaats te vinden dan wel eerder mits de situatie daar aanleiding voor geeft. Bij goed functioneren dient in onderling overleg te worden besloten of de monitoringsfrequentie van de (alternatieve) vliegroutes kan worden verminderd met nog één monitoringsronde in 2021 in de maanden augustus t/m oktober;
- 6) In 2022 en 2023, wanneer de nieuwe beplanting die de functie van vliegroute weer moet gaan overnemen aangeplant wordt/is, dienen er in beide jaren ook nog minimaal twee monitoringsronden plaats te vinden. Deze dienen erop gericht te zijn om te kijken of vleermuizen de nieuwe beplanting ontdekken en deze als vliegroute gaan gebruiken. Ook hiervoor geldt dat de resultaten van deze monitoring respectievelijk uiterlijk 31 december 2022 en 31 december 2023 schriftelijk met het bevoegd gezag dienen te worden gedeeld. Ook hierbij geldt dat indien de situatie daar aanleiding voor geeft, wederom zo spoedig mogelijk met het bevoegd gezag contact opgenomen dient te worden zodat in gezamenlijk overleg tijdige bijsturing mogelijk is;
- 7) Alle monitoring zoals beschreven in voorgaande voorschriften dienen door (een) deskundige(n) te worden uitgevoerd conform de dan vigerende versie van het vleermuisprotocol, alsook dient gebruik te worden gemaakt van batloggers om simultaan vliegbewegingen te kunnen registreren;
- 8) De betrokken ecologische deskundige(n) zie(t)(n) tevens toe op de duurzame waarborging van de functionaliteit van de getroffen voorzieningen zoals geplaatste schermen. Hij/zij voert hier zelf controles voor uit en wordt direct op de hoogte gesteld door de uitvoerder indien er onverhoeds iets gebeurt waardoor de functionaliteit van de voorzieningen in het geding dreigt te komen. Ook stuurt hij/zij werkzaamheden bij indien daar aanleiding toe is. Een ander krijgt mede zijn beslag in ecologische werkprotocollen en logboeken.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

- o. In aanvulling op voorschrift j: Indien bomen ter plekke in het winterseizoen worden gekapt, dient een aanvullende controle plaats te vinden van bomen met holten die in potentie dienst kunnen doen als verblijfplaats voor overwinterende vleermuizen zoals de ruige dwergvleermuis. Bomen met potentiële verblijfplaatsen kunnen in de winterperiode alleen worden gekapt indien er geen indicatie is van de aanwezigheid van overwinterende dieren. Ten aanzien van de bomen die daardoor dan niet geveld kunnen worden, geldt voorts dezelfde handelswijze als verwoord op blz. 101 van het projectplan (v3.0), 'kappen overige bomen en bosstroken', met daarbij de nuance dat de kap dan in de actieve periode van vleermuizen dient plaats te vinden en niet uitsluitend is voorbehouden voor de periode medio augustus-oktober.
- p. Daar waar elders in de voorschriften niet nader gespecificeerd, dient u met de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare paar- en overwinteringsperiode van de ruige dwergvleermuis door deze te ontzien. Deze perioden lopen globaal van half augustus tot en met eind september en van november tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de ruige dwergvleermuis.

Overige voorschriften

- q. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- r. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld, conform voorgestelde maatregelen zoals beschreven in 9.10 van het rapport 'A16 Rotterdam – Projectplan ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Integraal' (versie 3.0) van 5 november 2018
- s. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot wijziging van de ontheffing in te dienen door het indienen van een nieuwe aanvraag. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Zienswijzen

Op grond van artikel 20, vierde lid, onder c van de Tracéwet kan een ieder tegen dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling zienswijzen naar voren brengen. De termijn voor het indienen van zienswijzen bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag waarop het ontwerpbesluit en de daarop betrekking hebbende stukken ter inzage zijn gelegd. Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, t.a.v. Teammanager Vergunningen Natuur, Postbus 40225, 8004 DE Zwolle onder vermelding van "Zienswijze ontwerpbesluit ontheffing Wet natuurbescherming A16 Rotterdam". Digitale zienswijzen kunnen worden ingediend via wnb@rvo.nl. Mondelinge zienswijzen kunnen worden ingediend door te bellen naar nummer 088 042 42 42.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze:

Marco Boonman
Teamleider Vergunningen Natuur
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de soorten

Artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming

Buizerd

De buizerd is in het plangebied aangetroffen. Er zijn drie nesten vastgesteld. Twee nesten liggen in het ruimtebeslag van het project; één nest bevindt zich in de vork van een grote populier in het Lage Bergse Bos op ongeveer 30 meter afstand van de manege Hillegersberg (Bosweg 10 en 10a), de ander bevindt zich ten zuiden van de kruising N209-N471 in een eik in een houtwal. Het derde buizerdnest is vastgesteld op circa 200 meter afstand van het plangebied in een boom op het erf van Oude Bovendijk 212. Het plangebied maakt onderdeel uit van het foerageergebied van de buizerd. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig indien door aantasting van de foerageergebieden de functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen van de betreffende soort wordt aangetast.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in paragraaf 9.5 van het rapport 'A16 Rotterdam – Projectplan ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Integraal' van 5 november 2018 en zoals beschreven in bijlage 1 'Aanvullingen beantwoording vragen RVO' van de aanvullingen van 7 november 2018.

Het buizerdnest bij de Oude Bovendijk 212 ligt buiten de invloedsferen van de werkzaamheden, en ondervindt geen negatieve effecten van het project. De nestboom bij de kruising N209/N471 gaat verloren vanwege de aanleg van een werkweg. U bent voornemens de betreffende nestboom te kappen buiten de voortplantingsperiode van de soort, die globaal loopt van februari tot en met augustus. Bij de sloop van manege Hillegersberg in het Lage Bergse Bos, die gepland staat in het voorjaar 2019, kunnen de omliggende houtopstanden inclusief de nestboom van de buizerd in principe blijven staan. Echter kunnen versturende effecten optreden als de nestboom niet voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden wordt verwijderd. Het nest bevindt zich op een rustige locatie in het bos, waardoor verstoring van sloopwerkzaamheden sneller kunnen optreden dan bij een nestplaats op een locatie met een hoge geluidsbelasting, zoals langs een snelweg. Om deze reden bent u voornemens voor aanvang van de sloopwerkzaamheden en voorafgaand aan de voortplantingsperiode van de buizerd (in februari 2019), reeds alle bomen weg te halen binnen de verstoringszone van de buizerd. Hierdoor kan voorkomen worden dat de buizerd ter plaatse tot broeden komt en vindt zodoende ook geen versturende invloed plaats. Mocht dit voornemen tot vroegtijdige kap onverhoopt niet lukken en vestigt zich alsnog een buizerd in de nestboom die tot broeden komt, worden de sloopwerkzaamheden uitgesteld tot na de voortplantingsperiode van de buizerd. Indien uit monitoring blijkt dat er zich ter plaatse geen buizerd heeft gevestigd kan de bomenkap alsnog worden uitgevoerd. Hierdoor wordt voorkomen dat de buizerd dusdanig verstoord wordt dat eieren of jongen verlaten worden.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

De buizerd maakt vaak gebruik van bestaande nesten, maar is daarnaast ook goed in staat zelf een nieuw nest te bouwen wanneer het oude nest niet meer geschikt is of verloren is gegaan. Er is niet gekozen om nestmanden te plaatsen, omdat deze als een niet-effectieve maatregel wordt gezien, dit wordt onderstreept door het Kennisdocument buizerd. Binnen het territoria van de twee buizerdparen waar de bestaande nestplaatsen verloren gaan, is voldoende alternatief broedgebied aanwezig. Territoria van buizerds bestrijken vaak een oppervlakte tot enkele kilometers rondom het nest. In de aangegeven kansrijke alternatieve broedgebieden zijn tijdens de ecologische inventarisaties ook geen andere broedende buizerds vastgesteld en deze liggen niet in de directe nabijheid van andere (bekende) broedende buizerdparen. Het ruimtebeslag A16 Rotterdam betreft niet-essentieel foerageergebied. Er blijft voldoende foerageergebied over voor de aanwezige buizerds om uit te wijken naar geschikte alternatieve broedlocaties. Bovendien wordt er nieuw bos en bomen aangeplant (langschappelijke inpassing). In relatie tot de gebruiksfase kan dan ook worden geconcludeerd dat de betreffende buizerds geen negatieve effecten zullen ondervinden die ten koste gaan van het functioneren van de nestlocaties. Buizerds worden veel aangetroffen bij (snel)wegen en ondervinden hierbij niet snel hinder van de hoge geluidsbelasting of optische verstoring.

Hoewel voor de buizerd voldoende rekening wordt gehouden met de kwetsbare periode en er voldoende alternatieve broedlocaties in de omgeving voor de soort beschikbaar zijn, gaan met de voorgenomen werkzaamheden twee nesten van de buizerd verloren. Locaties waar sommige exemplaren wellicht al gedurende een lange periode gebruik van maken en waar alle elementen daadwerkelijk aanwezig zijn om de nesten en rustplaatsen te laten functioneren. Dit moet in de toekomstige situatie nog blijken, hoewel de randvoorwaarden voor (her)vestiging van de soort op papier aanwezig zijn. Onduidelijk is ook of alle individuen c.q. broedpaar in kwestie ter plaatse hun plek zullen weten te vinden. Met inachtneming van bovengenoemde maatregelen zorgt u vooraf niet voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige nesten en rustplaatsen voor de aanwezige populatie van de buizerd. De functionaliteit van de nesten en rustplaatsen blijft hierdoor niet gegarandeerd. Er is derhalve sprake van overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Om te waarborgen dat het broedsucces van de buizerd in relatie tot de sloop van manege Hillegersberg niet verhinderd wordt, dan wel ervoor te zorgen dat de soort niet elders nabij de te slopen manege alsnog tot broeden komt, dienen, naast de kap van de nestboom, aanvullend alle bomen binnen een straal van minimaal 75 meter (binnen de verstoringzone van de buizerd) te worden gekapt. Dit dient buiten de voortplantingsperiode van de soort en voorafgaande aan de sloop van de manege te worden uitgevoerd. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing aanvullend voorschrift j opgenomen.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Gunstige staat van instandhouding van de buizerd

De buizerd komt voor in (de omgeving van) het plangebied. Op basis van waarnemingen van de NDFF (2018), de ecologische onderzoeken en eigen waarnemingen, wordt de buizerd veelvuldig in de omgeving van Rotterdam waargenomen. Van de buizerd gaan per saldo twee nesten verloren als gevolg van het project. Geconcludeerd is dat de betreffende broedparen, gezien de grootte en karakteristiek van het territoria in combinatie met die van het project zelf, voldoende uitwijkmogelijkheden blijven behouden voor nestgelegenheid en foerageergebied. Daarnaast worden volop bomen aangeplant. De huidige broedterritoria blijven behouden en er vindt daardoor geen verschuiving plaats qua verspreiding of aantallen broedparen. Het is dan ook aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De gunstige staat van instandhouding van de buizerd komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Huismus

De huismus is op twee locaties in het plangebied aangetroffen. Er zijn vier nesten vastgesteld onder de dakpannen van het woonhuis aan de Schieveensedijk 15, de hooiberg op het terrein wordt gebruikt als foerageergebied. Daarnaast zijn twee nesten in nestkasten vastgesteld aan de meest noordelijke schuur van de Oude Bovendijk 206. De omringde erven dienen als essentieel leef- en foerageergebied voor de soort. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig indien door aantasting van de foerageergebieden de functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen van de betreffende soort wordt aangetast.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in paragraaf 9.1 en 9.9.4 van het rapport 'A16 Rotterdam – Projectplan ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Integraal' van 5 november 2018. De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

Als gevolg van het slopen van de bestaande bebouwing aan de Schieveensedijk 15 worden vier nesten van de huismus vernield. Daarnaast worden door het slopen van de bebouwing aan de Oude Bovendijk 206 twee nesten van de huismus vernield. Door het verwijderen van de omliggende bosschages, erven en tuinen verdwijnt ook het bijbehorende foerageergebied. Voorafgaand aan de sloop van Schieveensedijk 15 en Oude Bovendijk 206 worden voorafgaand aan de werkzaamheden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt. Dit gebeurt in de minst kwetsbare periode. Omdat de huismus zijn nest jaarrond gebruikt, kan het gehele jaar aangemerkt worden als kwetsbare periode. Als minst kwetsbare periode wordt de periode september tot en met februari genomen, mits daarbij ook gewerkt wordt buiten vorstperiode. Dit is buiten de voortplantingsperiode. Hierdoor wordt voorkomen dat de nestlocaties in gebruik zijn door de huismus ten tijde van de sloopwerkzaamheden.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

In augustus en september 2017 zijn voldoende alternatieve voorzieningen voor de huismus gerealiseerd in de vorm van veertien nestkasten verdeeld over 3 locaties binnen een straal van 500 meter vanaf de huidige nesten en rustplaatsen. Voor de vier nestlocaties aan de Schieveensedijk 15 zijn drie alternatieve voorzieningen gerealiseerd aan de noordwestelijke gevel van Tempeldijk 15 en vijf alternatieve voorzieningen bij de Delftweg 132, waarvan drie aan de zuidoostelijke gevel en twee aan een bijgebouw. Deze locaties bevinden zich op een afstand van respectievelijk circa 170 en 500 meter van de huidige nestlocaties. Voor de twee nestlocaties bij Oude Bovendijk 206 zijn zes alternatieve voorzieningen gerealiseerd in sets van drie aan de noordoostelijke gevel van de paardenstal/hooizolder aan Oude Bovendijk 208A en de zuidoostelijke gevel van het woonhuis aan Oude Bovendijk 209. Deze locaties bevinden zich op een afstand van minder dan 100 meter van de huidige nestlocaties. Op de omliggende erven van alle locaties is voldoende foerageergebied en dekking aanwezig en kan worden aangesloten op een bestaande mussenpopulatie. De draagkracht van het gebied is eveneens meegewogen. De alternatieve locaties liggen buiten de directe invloedssfeer van de werkzaamheden en bevinden zich, net als de aan te tasten nestlocaties, op de randen van de deelpopulaties waarbij uitwisseling met de deelpopulaties niet gehinderd wordt door de nieuwe A16. De kern van de deelpopulaties waar de huidige verblijfplaatsen onderdeel van zijn, bevindt zich aan dezelfde zijde van de A16 als de compensatielocaties. Zodoende vormt de A16 geen verdere barrière en ondervindt de huismus geen negatieve effecten in de gebruiksfase. De alternatieve voorzieningen worden gedurende 2019 en 2020 gemonitord om het gebruik voor de soort vast te stellen en waar nodig bij te sturen. Per compensatielocatie vinden in ieder jaar twee controles plaats die in de voortplantingsperiode van de soort worden uitgevoerd.

Hoewel voor de huismus voldoende rekening wordt gehouden met de kwetsbare periode en er onder meer voldoende alternatieve voorzieningen in de omgeving voor de soort zijn gerealiseerd, gaan er door de voorgenomen werkzaamheden zes nesten van de huismus verloren. Locaties waar sommige exemplaren wellicht al gedurende een lange periode gebruik van maken en waar alle elementen daadwerkelijk aanwezig zijn om de nesten en rustplaatsen te laten functioneren. Dit moet in de toekomstige situatie nog blijken, hoewel de randvoorwaarden voor (her)vestiging van de soort op papier aanwezig zijn. Voor het behoud van de functionaliteit van de aangetroffen nesten van de huismus dienen alternatieve voorzieningen bij voorkeur binnen 100 à 200 meter van de huidige nesten te worden geplaatst. Dit is niet voor alle alternatieve locaties het geval waardoor het op voorhand niet voldoende aannemelijk dat deze tijdig worden gevonden en in gebruik worden genomen door de exemplaren van de huismus. Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen zorgt u vooraf niet voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de nesten en rustplaatsen voor de aanwezige populatie van de huismus. De functionaliteit van de nesten of rustplaatsen van de huismus blijft hierdoor niet gegarandeerd. Er is derhalve sprake van overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Gunstige staat van instandhouding huismus

De huismus komt voor in (de omgeving van) het plangebied. Op basis van waarnemingsgegevens uit de NDFF is een indicatie gegeven van het netwerk van deelpopulaties rondom Polder Schieveen. De aan te tasten nesten en rustplaatsen aan de Schieveensedijk en Oude Bovendijk liggen aan de rand van de deelpopulaties die op basis van waarnemingsgegevens geïdentificeerd kunnen worden. Van de huismus gaan per saldo nesten en leefgebied van in totaal zes broedparen verloren als gevolg van het project. Er is geen sprake van vernietiging van een bolwerk of een groot aantal nesten en rustplaatsen. Hierdoor is de impact op de lokale staat van instandhouding beperkt. Er gaat een beperkt aantal nesten en rustplaatsen van de huismus verloren die tijdig worden gemitigeerd door voldoende geschikte alternatieve nestlocaties. Op basis van gedegen onderzoek zijn alternatieve locaties uitgekozen die voldoende draagkracht hebben om (extra) broedpaar te huisvesten. De alternatieve verblijfslocaties zullen de huismuspopulatie ten goede komen. Het aantal broedparen blijft daardoor minimaal gelijk. Het is dan ook aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De gunstige staat van instandhouding van de huismus komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Kerkuil

De kerkuil is in het plangebied aangetroffen. In een open schuur bij de Schieveensedijk 23 zijn diverse braakballen en uitwerpselen van de kerkuil gevonden. Geconcludeerd wordt dat deze locatie als rustplaats wordt benut omdat er geen nest is aangetroffen. In een schuur bij de Oude Bovendijk 205 is een nestkast voor de kerkuil aanwezig. De nestkast was ten tijde van het onderzoek niet in gebruik, maar in deze schuur zijn wel braakballen aangetroffen. Polder Schieveen wordt gebruikt als jachtterrein en maken de schuren deel uit van een netwerk van rustplaatsen. Bij de Vogelwacht Delft zijn twee broedgevallen van de kerkuil bekend, één bij de Rodenrijs weg ten noordoosten van de nieuwe A16 en Oude Bovendijk en één bij de Ackerdijkse Plassen, ten noordoosten van de bestaande A13. Voor beide paren zijn de huidige rustplaatsen bereikbaar. Het is daardoor niet geheel duidelijk of het gaat om vaste rustplaatsen van twee verschillende territoria of van één territorium. Daarom wordt uitgegaan van een aantasting van twee territoria. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig indien door aantasting van de foerageergebieden en vliegroutes de functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen van de betreffende soort wordt aangetast.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in paragraaf 9.2 en 9.9.5 van het rapport 'A16 Rotterdam – Projectplan ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Integraal' van 5 november 2018 en zoals beschreven in bijlage 2 'Monitoringsplan uilen' van de aanvullingen van 7 november 2018.

De twee aanwezige rustplaatsen van de kerkuil gaan als gevolg van de sloopwerkzaamheden van de Oude Bovendijk 205 en Schieveensedijk 23 verloren. Ook worden omliggende erven, die dienen als foerageergebied, verwijderd.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

De kerkuil gebruikt zijn nest jaarrond en het gehele jaar kan aangemerkt worden als kwetsbare periode voor de kerkuil. Dit geldt ook voor de aangetroffen rustplaatsen. De meest kwetsbare periode hierbinnen is de voortplantingsperiode. Deze periode loopt globaal van februari tot en met augustus, maar kan ook uitlopen. De sloop van de panden met de rustplaatsen vindt dan ook pas plaats wanneer de meest kritische periode van voortplanting voorbij is, dan wel dat een ter zake kundige heeft vastgesteld dat er geen kerkuil in het pand aanwezig is. Om vast te stellen of de schuur nog in gebruik is als rustplaats, wordt minimaal een maand voorafgaand aan de start van de werkzaamheden de vloer schoongeveegd van braakballen, zodat gecontroleerd kan worden of nieuwe braakballen aanwezig zijn. Wanneer na een maand vastgesteld wordt dat de rustplaats niet meer in gebruik is, kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd. Hierdoor wordt voorkomen dat de kerkuil aanwezig is in de schuren ten tijde van de sloopwerkzaamheden. Om te waarborgen dat bovengenoemde maatregelen voor beide rustplaatsen wordt uitgevoerd, heb ik hiervoor in de ontheffing voorschrift m opgenomen.

In september 2017 zijn alternatieve voorzieningen voor de kerkuil gerealiseerd in de vorm van twee speciale kerkuil kasten bij de boerderij aan de Hofweg 93 en bij de boerderij aan de Oude Bovendijk 220. Beide kasten zijn in de nok van een (open) schuur opgehangen. De huidige rustplaatsen zijn voor beide bekende broedparen in de omgeving bereikbaar. De kerkuilkasten zijn dicht bij deze broedlocaties geplaatst en daardoor ook binnen het bereik van de bekende territoria. Hierdoor is de aanvrager van mening dat de functionaliteit van de territoria worden gewaarborgd. Dit wordt ondersteund door de Vogelwerkgroep Midden-Delfland. De compensatielocaties liggen buiten de directe invloedssfeer van de werkzaamheden. De alternatieve voorzieningen worden gedurende 2019 en 2020 gemonitord op het gebruik door de soort vast te stellen en waar nodig bij te sturen. Bij de compensatielocaties vinden er ieder jaar controles plaats. Dit wordt uitgevoerd volgens het aangereikt Monitoringsplan Uilen (bijlage 2 van de aanvullingen van 7 november 2018), die in de voortplantingsperiode van de soort worden uitgevoerd.

Kerkuilen zijn wel kwetsbaar als het gaat om provinciale wegen en autosnelwegen. Laagvliegende dieren worden snel verkeersslachtoffer en de nieuwe A16 zou dit effect in de gebruiksfase kunnen vergroten. Om de reden zijn de hiervoor vermelde kerkuilkasten verder van de A16 en A13 geplaatst, in vergelijking met de huidige rustplaatsen. De huidige rustplaatsen bevinden zich respectievelijk op 50 meter van de N209 en 80 meter van de huidige A13. Deze liggen hierdoor dicht op voor de kerkuil gevaarlijke wegen met een vergroot risico op aanrijding. De kerkuilkasten bevinden zich op ongeveer 400 meter van de A16 en A13. Er wordt bij de Oude Bovendijk een 5 meter hoog geluidsscherm aan de noordzijde van de nieuwe A16 geplaatst. Dit geluidsscherm dwingt kerkuilen op hoogte, waardoor ze veiliger de weg oversteken. Tevens wordt er voor de kerkuil een specifieke voorziening aangebracht, te weten rolletjes op hectometerpalen, zodat deze niet als zitplaats kunnen worden gebruikt. Zo wordt het foerageren in de wegberm ontmoedigd. Hierdoor wordt de kans op verkeersslachtoffers geminimaliseerd. De aanvrager veronderstelt dat daardoor de aanleg van de A16 Rotterdam niet tot een toename in negatieve effecten in de gebruiksfase leidt.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Het ruimtebeslag van de A16 Rotterdam is geen essentieel foerageergebied van de kerkuil. Er blijft voldoende foerageergebied over, onder andere in Polder Schieveen rondom de compensatielocaties.

Er wordt van uitgegaan dat er rustplaatsen van twee kerkuil broedparen verloren gaan. Hoewel voor de kerkuil voldoende rekening wordt gehouden met de kwetsbare periode en er onder meer voldoende alternatieve voorzieningen voor de soort in de omgeving zijn gerealiseerd, gaan er met de voorgenomen werkzaamheden twee rustplaatsen met bijbehorende erven van de kerkuil verloren. Hoewel de randvoorwaarden voor (her)vestiging van de soorten op papier aanwezig zijn, is het onduidelijk of ook alle individuen c.q. broedpaar in kwestie ter plaatse hun plek zullen weten te vinden. De uit te voeren monitoring is dan ook belangrijk om tijdig te signaleren en desnoods bij te sturen. Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen zorgt u vooraf niet voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de rustplaatsen voor de aanwezige populatie van de kerkuil. De functionaliteit van de rustplaatsen van de kerkuil blijft hierdoor niet gegarandeerd. Er is derhalve sprake van overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming.

Gunstige staat van instandhouding kerkuil

De kerkuil komt voor in (de omgeving van) het plangebied. Vanuit de Vogelwacht Delft zijn twee broedgevallen van de kerkuil bekend in de omgeving van het plangebied. Voor de kerkuil gaan per saldo twee rustplaatsen op twee locaties verloren als gevolg van het project. De schuren zijn deel van een netwerk van nesten en rustplaatsen van één of twee broedparen kerkuil. Het verlies van de beide rustplaatsen van de kerkuil is reeds gemitigeerd door het aanbrengen van twee kerkuilkasten op geschikte locaties in Polder Schieveen in schuren op boerenerven. De plaatselijke vogelwacht, met veel kennis van en ervaring met de kerkuil, heeft hierin geassisteerd. Er blijft voor de soort voldoende leefgebied over en de kasten zijn zo geplaatst dat deze zich verder weg van drukke wegen bevinden ten opzichte van de huidige rustplaatsen. De alternatieve verblijfolocaties zullen de kerkuil populatie in zijn algemeenheid wel ten goede komen en zal daardoor het aandeel broedterritoria op peil kunnen blijven. Door voorgenomen maatregelen wordt een gunstig vestigingsklimaat geschapen en het is dan ook aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De gunstige staat van instandhouding van de kerkuil komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Instandhouding van de soorten

Artikel 3.5, lid 2 en lid 4 Wet natuurbescherming

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Er is één zomerverblijfplaats aangetroffen aan de Schieveensedijk 31. De verblijfplaats is in gebruik gedurende de actieve periode door circa twee individuen. Tevens is niet uitgesloten dat de verblijfplaats in gebruik is gedurende de winterperiode voor een of enkele exemplaren. Daarnaast zijn op drie plaatsen essentiële vliegroutes aangetroffen. Twee daarvan bij de onderdoorgangen van de A13 bij de Tempelweg en de Berkelsche Zweth. Tenslotte gaat vanuit de wijk Molenlaankwartier een diffuus verspreide vliegroute het Lage Bergse Bos in. De meest gebruikte vliegroute is langs de Donizettilaan. Het Lage Bergse Bos fungeert als essentieel foerageergebied voor de soort, voornamelijk voor exemplaren vanuit de wijk Molenlaankwartier. In de wijk Molenlaankwartier wordt een kraamkolonie verwacht vanwege de waargenomen aantallen gewone dwergvleermuizen die vanuit deze wijk het Lage Bergse Bos in vliegen om te foerageren. Langs de Schieveensedijk is ook een vliegroute van enkele gewone dwergvleermuizen vastgesteld, echter u bent van mening dat dit geen essentiële vliegroute betreft. Aantasting van vliegroutes en foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig indien door aantasting van de foerageergebieden en vliegroutes de functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen van de betreffende soort wordt aangetast.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in paragraaf 9.6, 9.7, 9.8 en 9.9.1 tot en met 9.9.3 van het rapport 'A16 Rotterdam – Projectplan ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Integraal' van 5 november 2018.

Verblijfplaatsen

Als het gevolg van het slopen van de bestaande bebouwing aan de Schieveensedijk 31 gaat een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Het kan niet worden uitgesloten dat de verblijfplaats ook in gebruik is gedurende de overwinteringsperiode. Daarnaast verdwijnt door het verwijderen van de omliggende bosschages foerageergebied. Voorafgaand aan de sloop wordt de verblijfplaats minimaal een week voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. Dit gebeurt in de actieve periode (april tot en met oktober). Hierdoor wordt voorkomen dat de verblijfplaats in gebruik is door de gewone dwergvleermuis bij de aanvang van de sloopwerkzaamheden.

In augustus 2017 zijn voldoende alternatieve voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd in de vorm van vier vleermuiskasten. De vleermuiskasten zijn gerealiseerd aan de zuidwestelijke kopgevels van de woningen bij Tempeldijk 17 en 19, binnen 200 meter van de huidige verblijfplaats, maar aan de overzijde van de A13. Deze alternatieve voorzieningen zijn bereikbaar via onderdoorgangen onder de A13, op circa 500 meter van de huidige verblijfplaats.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

De alternatieve locaties liggen buiten de directe invloedssfeer van de werkzaamheden en binnen het leefgebied van de kolonie op landgoed de Tempel, waarvan u vermoedt dat de aangetroffen zomerverblijfplaats onderdeel is. De alternatieve voorzieningen worden gedurende 2019 en 2020 gemonitord om het gebruik voor de soort vast te stellen en waar nodig bij te sturen. Er vinden ieder jaar twee controles plaats, die in het actieve seizoen van de soort worden uitgevoerd. De resultaten worden vastgelegd in een rapportage en ingediend bij het bevoegd gezag.

Het kan niet worden uitgesloten dat de huidige zomerverblijfplaats ook in gebruik is gedurende de overwinteringsperiode van de soort. De spouw van Tempeldijk 17, waar alternatieve voorzieningen zijn opgehangen, is toegankelijk voor de soort. Daarnaast wordt door u verwacht dat de aanwezige bebouwing op het landgoed de Tempel ook kan voorzien van winterverblijfplaatsen voor enkele gewone dwergvleermuizen.

Vliegroutes A13

De vliegroutes van de gewone dwergvleermuis over de watergangen die de A13 kruisen blijven behouden tijdens de werkzaamheden. Om verstoring (door licht en geluid) te voorkomen, wordt hier zoveel mogelijk buiten de actieve periode van de soort gewerkt, dan wel enkel tussen zonsopkomst en zonsondergang. Dit is echter afhankelijk van een ecologische nulmeting die u voor de werkzaamheden ter plekke alsnog wenst uit te voeren om te kijken in hoeverre de vliegverbinding ter plaatse nog gebruikt wordt. Indien deze nog als essentiële vliegroute in gebruik is, wordt hier rekening gehouden met werkverlichting en door geen obstakels te creëren die de werking van de vliegverbinding verhinderen. Ook wordt rekening gehouden met de geluidsbelasting door geen werkzaamheden ter hoogte van de vliegroutes uit te voeren die boven het huidige geluidsniveau uitkomt (huidige verkeer van de A13). Tevens wordt de huidige Hoflandtunnel onder de A13 voorzien van dynamische verlichting. Met inachtneming van bovengenoemde maatregelen is geen sprake van negatieve effecten op deze vliegroutes als gevolg van de werkzaamheden.

Vliegroute Lage Bergse Bos

Als gevolg van de aanleg van de landtunnel middels open ontgraving, wordt een essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis tijdelijk doorsneden. Over de gehele noord-zuid lengte van het Lage Bergse Bos vindt ruimtebeslag plaats als gevolg van het aanleggen van de landtunnel. Hiervoor wordt een strook aan bos gekapt ter plaatse van het toekomstige tracé en het talud aan weerszijden van de tunnel met een breedte variërend van ongeveer 100 meter tot bijna 250 meter (op het breedste punt). Door de kap vindt een doorsnijding van het gehele gebied plaats waar sprake is van uitwisseling van gewone dwergvleermuizen tussen verblijfplaats (Molenlaankwartier) en foerageergebied (Lage Bergse Bos).

Hoewel de soort ook kan foerageren in de groenstructuren van de bebouwde kom, is de kwaliteit van de foerageergelegenheid binnen de bebouwde kom niet te vergelijken met die van het Lage Bergse Bos. Door de afwisseling tussen bos en open plekken en de oppervlaktewateren is hier veel beschutting en voedsel aanwezig.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Buiten het ruimtebeslag van de A16 Rotterdam blijft nog zeker 140 hectare in het Lage Bergse Bos aan geschikt foerageergebied beschikbaar. De tijdelijke afname aan foerageergebied leidt daarom niet tot aantasting van de functionele leefomgeving, mits het achterliggende deel van het Lage Bergse Bos bereikbaar blijft.

De aanleg van de tunnel brengt met zich mee dat gedeeltelijk 's nachts gewerkt dient te worden (het storten van onderwaterbeton), waarbij werkverlichting wordt toegepast. Dit kan plaatselijk een potentieel versturende werking hebben indien deze werkzaamheden in de actieve periode van vleermuizen, in de periode maart tot en met oktober, na zonsondergang en zonsopgang worden uitgevoerd. Dit gaat ook op voor de potentiële geluidsverstoring die de aanlegwerkzaamheden met zich meebrengen (boven de 80 dB). Omdat er over de gehele lengte van het Lage Bergse Bos gekapt wordt, zijn er voor de soort geen alternatieven beschikbaar om het resterende deel van het Lage Bergse Bos op een andere manier te bereiken. Het functioneren van de in de wijk Molenlaankwartier gelegen kraamverblijfplaats van de soort kan hierdoor in het geding komen, hetgeen ook nadelige consequenties kan hebben voor de lokale staat van instandhouding. Om verstoring te voorkomen, bent u voornemens te werken met aangepast licht- en geluidbeheer. In de actieve periode, in de periode maart tot en met oktober, worden vrijwel geen werkzaamheden (uitgezonderd het storten onderwaterbeton) in het Lage Bergse Bos uitgevoerd die er ter plaatse van de vliegroutes ervoor zorgen dat de geluidsbelasting ter plaatse boven de 80 dB uitkomt. Daarnaast wordt verstoring door licht voorkomen door lichtbeheer. Alleen als recht onder de kruisende vliegroute gewerkt wordt, kan deze gedurende enkele nachten minder functioneel zijn. Echter zijn de overige vliegroutes op dat moment wel altijd functioneel. Met inachtneming van bovengenoemde maatregelen wordt voorkomen dat de gewone dwergvleermuis opzettelijk wordt verstoord. Er is dan ook geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming.

De uit te voeren mitigatie bij het Lage Bergse Bos dient erop toe te zien dat de functionaliteit van de vliegverbinding intact blijft en daarmee ook het functioneren van de kraamverblijfplaats in de wijk Molenlaankwartier én het foerageergebied in het (resterende) deel van het Lage Bergse Bos. De kap wordt gefaseerd uitgevoerd waarbij op verschillende plekken (5 zones) robuuste bosstroken intact worden gelaten waarvan de dieren in beginsel gebruik kunnen blijven maken om het achterliggende bosgebied te bereiken. Deze zullen tijdelijk de rol als vliegroute op zich nemen. Uiteindelijk zullen ook deze bosstroken gekapt worden, waarbij de bosstroken het dichtstbij de Donizettilaan, waar de meeste dieren op vliegroute zijn waargenomen, daarbij als laatste worden gekapt.

Minimaal 2 meter hoge schermen (plaatselijk 5 meter of meer) zullen vervolgens de intact gelaten bosstroken mitigeren en dienen als kunstmatige vliegroute van en naar het Lage Bergse Bos. Deze zullen deels al geplaatst worden voordat de resterende bosstroken worden gekapt om de dieren te laten wennen en blijven staan tot nadat nieuwe, robuuste beplanting wederom is aangebracht (2022, 2023).

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

De schermen worden daarbij niet eerder dan (najaar) 2023 verwijderd, waarna de nieuwe aanplant de functie wederom zal overnemen mits voldoende ontwikkeld. Het functioneren van de schermen zal hierbij worden gemonitord. De monitoringsfrequentie is verhoogd naar 1 keer per maand gedurende de meest kritische fase, waarbij het overgrote deel dan wel alle vegetatie gekapt is en de schermen de functie als vliegroute overnemen. Door de combinatie van monitoring op gebruiksfunctie met de fysieke gesteldheid van de voorzieningen (onderhoud) kan indien noodzakelijk ook tijdig worden ingegrepen. De betrokken ecologen hebben mandaat tijdig te kunnen ingrijpen. De te nemen maatregelen worden vastgelegd in werkprotocollen.

Zichtschermen zullen aan weerszijden langs het tracé bij het Lage Bergse Bos worden geplaatst om lichtuitstraling tegen te gaan. Deze lichtuitstraling heeft onder meer van doen met de nachtelijke werkzaamheden voor het aanleggen van de landtunnel bij het Lage Bergse Bos (het storten onderwaterbeton waarvoor de werkzaamheden 24 uur/dag gedurende één heel jaar doorgang moeten vinden). Hier kan dus niet enkel buiten de actieve periode van de dieren worden gewerkt, wat bij het overgrote deel van de activiteiten die in de nachtelijke uren worden uitgevoerd wél mogelijk is. Het gaat bij het betonstorten echter om plaatselijke werkzaamheden waarbij de dieren door de te behouden bosstroken en de te plaatsen schermen over voldoende onverstoorde gebiedsdelen blijven beschikken om de onder andere het resterende deel van het Lage Berge Bos te bereiken om te foerageren. Qua verlichting worden aanvullende maatregelen getroffen zoals aangepaste armaturen en amberkleurige werkverlichting. Na de werkzaamheden is het tunnelbak landschappelijk ingepast met een variëteit aan verschillende soorten en maten bomen en struiken. Deze beplanting kan hierdoor weer dienstdoen als vliegroute naar onder meer het resterende deel van het Lage Bergse Bos en op zichzelf ook dienen als aanvullend foerageergebied. De verdiepte ligging van de A16 voorkomt hier verkeersslachtoffers.

Functionaliteit verblijfplaatsen en vliegroutes gewone dwergvleermuis

Hoewel voor de gewone dwergvleermuis voldoende rekening wordt gehouden met de kwetsbare periode en voldoende alternatieve voorzieningen in de omgeving voor de soort zijn gerealiseerd, gaat er met de voorgenomen werkzaamheden één zomerverblijfplaats verloren en wordt een essentiële vliegroute tijdelijk onderbroken. Hoewel de randvoorwaarden voor (her)vestiging van de soort op papier aanwezig zijn, is het onduidelijk of alle individuen in kwestie ter plaatse hun plek weten te vinden, of er voldoende overwinteringsalternatieven zijn en of de alternatieve kunstmatige vliegroutes in gebruik worden genomen. Betreft alternatieve voorzieningen voor de huidige verblijfplaats van de soort, dienen alternatieve voorzieningen bij voorkeur binnen een afstand van 200 meter van de huidige rustplaatsen te worden gerealiseerd. De afstand die exemplaren van de gewone dwergvleermuis moeten afleggen waarbij ze gebruik maken van de onderdoorgang van de A13 om de alternatieve voorzieningen te bereiken is groter dan 200 meter, waardoor het niet voldoende aannemelijk is dat deze tijdig worden gevonden en in gebruik worden genomen door de exemplaren van de gewone dwergvleermuis.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

De monitoring is van groot belang om de te nemen maatregelen voor het behoud van de essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis bij het Lage Bergse Bos te kunnen garanderen. Deze mag niet in het geding komen omdat daarmee ook het functioneren van een kraamverblijf van de gewone dwergvleermuis in de wijk Molenlaankwartier afhangt en daarmee de lokale staat van instandhouding. Door de te treffen maatregelen in combinatie met onder meer een verhoogde meerjarige monitoringsfrequentie van eens per maand in de meest kritieke fase in combinatie met een vroegtijdige periodieke terugkoppeling met het bevoegd gezag, kan voldoende worden gegarandeerd dat de vliegroute functioneel gehouden zal kunnen worden omdat daardoor ook tijdig gesignaleerd en geschakeld en indien noodzakelijk ook snel kan worden bijgestuurd. Ook monitoring van de fysieke gesteldheid van de schermen (onderhoud) zorgt ervoor dat tijdige kan worden ingegrepen indien nodig, waarbij de betrokken ecologen ook voldoende mandaat hebben om bij te sturen. Om te waarborgen dat gedegen monitoring wordt uitgevoerd, dat er tijdig en adequate terugkoppeling plaatsvindt met het bevoegd gezag en dat alle monitoring door een deskundige wordt uitgevoerd conform de dan vigerende versie van het vleermuisprotocol, heb ik hiervoor in de ontheffing aanvullende voorschriften onder voorschrift n opgenomen.

Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen zorgt u vooraf niet voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen voor de aanwezige populatie van de gewone dwergvleermuis. De functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis blijft hierdoor niet gegarandeerd. Er is derhalve sprake van overtreding van verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming.

Gunstige staat van instandhouding gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis komt algemeen voor in (de omgeving van) het plangebied. Op basis van ecologische inventarisaties blijkt dat de gewone dwergvleermuis vrijwel bij alle groenstructuren in de omgeving foeragerend waargenomen is wat duidt op een stabiele populatie van de gewone dwergvleermuis in de omgeving van het plangebied. Het is aannemelijk dat de zomerverblijfplaats aan de Schieveensedijk onderdeel uitmaakt van een netwerk van voortplantings- en rustplaatsen van een kolonie op landgoed de Tempel, aan de overzijde van de A13. Vanuit landgoed de Tempel vliegt de gewone dwergvleermuis onder de onderdoorgang van de A13 door om in de Polder Schieveen en langs de Schieveensedijk te foerageren. Door de werkzaamheden wordt een zomerverblijf aangetast die wordt gemitigeerd door het plaatsen van voldoende alternatieve voorzieningen, binnen het huidige leefgebied. Tevens is de spouwmuur van Tempeldijk 17 geschikt voor de gewone dwergvleermuis. Het verlies van een zomerverblijfplaats zal geen wezenlijke bijdrage leveren aan de verslechtering van de lokale staat van instandhouding. De populatie zal qua verspreiding en voorkomen nog steeds een levensvatbare component blijven, ook omdat er tijdens het project A16 Rotterdam voldoende foerageergebied blijft bestaan alsmede zal worden toegevoegd waar de dieren gebruik van kunnen (blijven) maken.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Door de werkzaamheden wordt tijdens de aanleg van de tunnel in het Lage Bergse Bos het gehele Lage Bergse Bos doorsneden door de bomenkap en aanlegwerkzaamheden waardoor een essentiële vliegroute voor de soort wordt doorsneden. De verbindingen tussen foerageergebied en verblijfplaatsen worden gemitigeerd. Door het nemen van mitigerende maatregelen in de vorm van het plaatsen van schermen, gefaseerde kap, meerjarige monitoring naar de effectiviteit van de genomen maatregelen en de landschappelijk inpassing van het tunneldak na de werkzaamheden, is het aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Er zijn vijf paarverblijfplaatsen in het Lage Bergse Bos aangetroffen in boomholtes. Twee hiervan bevinden zich binnen het plangebied. Het Lage Bergse Bos bevat veel bomen met potentiële verblijfplaatsen in de vorm van boomholtes, afgebroken takken, loszittend schors en spechtgaten. Het Lage Bergse Bos fungeert als foerageergebied voor de soort. Er zijn geen vaste vliegroutes van de soort vastgesteld. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig indien door aantasting van de foerageergebieden en vliegroutes de functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen van de betreffende soort wordt aangetast.

Door de werkzaamheden gaan twee paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis verloren. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in paragraaf 9.8 en 9.9.2 van het rapport 'A16 Rotterdam – Projectplan ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Integraal' van 5 november 2018.

U geeft aan dat als gevolg van de bomenkap in het Lage Bergse Bos twee paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis verloren gaan. Doordat het Lage Bergse Bos veel bomen met potentiële verblijfplaatsen in de vorm van holtes, afgebroken takken, loszittend schors en spechtgaten bevat, ben ik van mening dat uitgegaan kan worden van meer paarverblijfplaatsen dan tijdens het onderzoek zijn aangetroffen en hierdoor hiernaar moet worden gehandeld. Tevens wordt met de kap van de brede strook in het Lage Bergse bos ook foerageergebied aangetast. Buiten het ruimtebeslag van het project A16 Rotterdam blijft nog zeker 140 hectare in het Lage Bergse Bos aan geschikt foerageergebied beschikbaar. De tijdelijke afname aan foerageergebied leidt daarom niet tot een aantasting van de functionele leefomgeving, mits het achterliggende deel van het Lage Bergse Bos bereikbaar blijft.

Voorafgaand aan de kap van bomen met de twee paarverblijfplaatsen worden de betreffende bomen ongeschikt gemaakt. Beide paarverblijfplaatsen worden gekapt in de eerste helft van oktober 2019, na de paarperiode en voor de winterrust. Hierdoor wordt voorkomen dat de paarverblijfplaatsen in gebruik zijn door de ruige dwergvleermuis tijdens de kapwerkzaamheden.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

Uiterlijk eind 2018 en ruim voorafgaand aan de eerste bomenkap (augustus 2019) worden voldoende alternatieve voorzieningen voor de ruige dwergvleermuis gerealiseerd in de vorm van 50 vleermuiskasten die in clusters aan bomen worden opgehangen. Deze worden grotendeels aan de noordzijde van het tracé geplaatst en sluiten aan bij de te behouden en de (tijdelijke) vliegroutes. De kasten worden geplaatst ter compensatie van de twee paarverblijfplaatsen en andere in potentie geschikte bomen voor verblijfplaatsen die door de bomenkap verloren gaan. De alternatieve voorzieningen worden gedurende 2019, 2010 en 2021 gemonitord om het gebruik voor de soort vast te stellen en waar nodig bij te sturen. De aanwezigheid van vleermuizen wordt gecontroleerd op basis van één gericht veldonderzoek in de periode 15 augustus tot en met 30 september. Doordat de kasten bewezen effectief zijn, volstaat één veldonderzoek per jaar. De resultaten worden vastgelegd in een rapportage en ingediend bij het bevoegd gezag.

Ten aanzien van de overige paarverblijfplaatsen in bomen die buiten het plangebied zijn vastgesteld geldt dat geen sprake is van vernietiging, maar dat op het moment van uitvliegen mogelijk wel verstoring door geluid kan optreden ter plaatse van de verblijfplaatsen. Verstoring door licht is naar verwachting niet of maar beperkt aan de orde, vanwege de beschutting die de omliggende houtopstanden bieden in het foerageergebied (de vastgestelde verblijfplaatsen grenzen in deze volgens u niet direct aan het plangebied). De geluidsbelasting kan volgens u echter tot boven de 80 dB komen in de omgeving van de verblijfplaatsen bij de uitvoering van geluidsintensieve werkzaamheden in het plangebied. Geluidsverstoring treedt op wanneer sprake is van een dergelijke hoge geluidsbelasting tussen zonsondergang en zonsopgang in de actieve periode van de vleermuizen (deze loopt globaal van maart tot en met oktober). Om verstoring te voorkomen, bent u voornemens te werken met aangepast licht- en geluidbeheer. In de actieve periode, in de periode maart tot en met oktober, worden vrijwel geen werkzaamheden (uitgezonderd het storten onderwaterbeton) in het Lage Bergse Bos uitgevoerd die er ter plaatse van de vliegroutes en verblijfplaatsen ervoor zorgen dat de geluidsbelasting ter plaatse boven de 80 dB uitkomt. Daarnaast wordt verstoring door licht voorkomen door lichtbeheer. Met inachtneming van bovengenoemde maatregelen wordt voorkomen dat de ruige dwergvleermuis opzettelijk wordt verstoord. Er is dan ook geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming.

Het Lage Bergse Bos kenmerkt zich door veel grote bomen waarin ook vele holten en spleten aanwezig zijn. De te kappen bosstrook voor de tunnel bevat daarbij verhoudingsgewijs niet veel meer holten en spleten dan het overige, te behouden deel van het Lage Bergse Bos. Desalniettemin ben ik van mening dat er een risico dat er met het kappen van de betreffende bosstrook, naast het kappen van de tijdens het vleermuisonderzoek vastgestelde paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis, ook andere potentiële (paar)verblijfplaatsen verloren kunnen gaan.

ONTWERP BESLUIT

Om hier zorgvuldig mee om te gaan bent u voornemens de bomen die op de nominatie gekapt te worden, door een ecooloog te laten onderzoeken op potenties voor verblijfplaatsen, waarna deze in de actieve periode van de dieren (medio augustus-oktober) zorgvuldig worden gekapt door deze vast te grijpen, voorzichtig op de grond te leggen en vervolgens minimaal 1 dag te laten liggen, zodat eventueel aanwezige vleermuizen kunnen ontsnappen. De door u voorgestelde maatregel is in grote lijnen voldoende. Ten behoeve van de buizerd is juist een gedeelte bomenkap in de winter voorzien waarvan de ruige dwergvleermuis nadelige gevolgen kan ondervinden. Om te waarborgen dat de ruige dwergvleermuis niet aanwezig is in bomen rondom het buizerdnest en die in potentie holen en spleten bevatten die dienst kunnen doen als verblijfplaats voor overwinterende vleermuizen, dient een aanvullende controle plaats te vinden voorafgaand aan de bomenkap. Bomen met potentiële verblijven kunnen in de winterperiode enkel gekapt worden als geen indicatie is van de aanwezigheid van overwinterende dieren. Hier heb ik dan ook aanvullend voorschrift o opgenomen.

Er blijft voldoende foerageergebied bestaan, onder andere in het resterende deel van het Lage Bergse Bos. Na de werkzaamheden is het tunneldak landschappelijk ingepast met een variëteit aan verschillende soorten en maten bomen en struiken. Deze beplanting kan daardoor weer dienstdoen als leefgebied voor de ruige dwergvleermuis. De verdiepte ligging van de A16 voorkomt hier verkeersslachtoffers.

Hoewel voor de ruige dwergvleermuis voldoende rekening wordt gehouden met de kwetsbare periode en voldoende alternatieve voorzieningen in de omgeving voor de soort zijn gerealiseerd, gaan er met de voorgenomen werkzaamheden twee paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis verloren. Hoewel de randvoorwaarden voor (her)vestiging van de soort op papier aanwezig zijn, is het onduidelijk of alle individuen in kwestie ter plaatse hun plek zullen weten te vinden. Ten aanzien van de ruige dwergvleermuis is het daarnaast ook maar de vraag of de mitigatie middels kasten in combinatie met het bestaand (resterend) aanbod in het Lage Bergse Bos, opweegt tegen het verlies van aanvullende (potentiele)(paar)verblijfplaatsen in de gehele bosstrook die gekapt zal worden voor de landtunnel. Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen zorgt u vooraf niet voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen voor de aanwezige populatie van de ruige dwergvleermuis. De functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis blijft hierdoor niet gegarandeerd. Er is sprake van overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming.

Gunstige staat van instandhouding ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis komt algemeen voor in (de omgeving van) het plangebied. Tijdens ecologische inventarisaties is de soort veelvuldig waargenomen met de grootste concentratie in het Lage Bergse Bos. Ook nabij Prins Alexander, Schiebroek en ten westen van Rotterdam The Hague Airport is de soort foeragerende aangetroffen. De waarnemingen duiden op een groot verspreidingsgebied in de omgeving van het plangebied en op een stabiele populatie.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Er gaan twee paarverblijfplaatsen (zoals vastgesteld volgens het meest recente onderzoek) in het Lage Bergse Bos verloren en een gedeelte van het foerageergebied en vliegroutes wordt (tijdelijk) aangetast. Er worden alternatieve voorzieningen voor de soort gerealiseerd in de vorm van 50 vleermuiskasten, ter mitigatie van de twee paarverblijfplaatsen en de kap van in potentie geschikte bomen voor verblijfplaatsen. Tevens zijn alternatieve mogelijkheden voor paarverblijfplaatsen in het bos aanwezig in de vorm van bomen met holen en loshangende schors. Tevens worden alternatieve vliegroutes geplaatst om de bereikbaarheid van het foerageergebied binnen het Lage Bergse Bos te waarborgen. Door het nemen van mitigerende maatregelen in de vorm van het plaatsen vleermuiskasten, monitoring naar de effectiviteit van de genomen maatregelen en de landschappelijk inpassing van het tunneldak na de werkzaamheden, is het aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De gunstige staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften

Andere bevredigende oplossing

Locatie

Het project is locatie gebonden. Op basis van de uitkomsten van het Trajectnota/MER in augustus 2009, is vast te stellen dat er geen andere bevredigende oplossing is voor het oplossen van de knelpunten rond de A20 en de A13, anders dan de realisatie van het project A16 Rotterdam. Hierin is onderbouwd dat de aanleg van de nieuwe wegverbinding tussen de A13 bij Rotterdam The Hague Airport en het Terbregseplein noodzakelijk is om de gesignaleerde knelpunten te verminderen. Er zijn daarmee geen reële alternatieven anders dan de aanleg van de A16 Rotterdam via het in het Tracébesluit (TB) beoogde tracé.

In de Trajectnota/MER zijn de mogelijke tracévarianten voor het TB en de effecten daarvan nader uitgewerkt. Een zestal tracévarianten is uitgewerkt en onderling vergeleken. Op basis van onder andere deze informatie, heeft de minister van Infrastructuur en Milieu het huidige tracé vastgesteld. Door de gekozen inrichting en werkwijze wordt schade aan de soorten zoveel mogelijk voorkomen. In de ontwerpfase is het ontwerp van de weg zoveel mogelijk geoptimaliseerd, om waar mogelijk paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis te ontzien. Daarnaast zorgt de halfverdiepte ligging van de tunnel ervoor dat in de gebruiksfase geen sprake is van verstoring in het Lage Bergse Bos en dat het tunneldak en taluds weer een groene inrichting kan krijgen. Dit zal voor de soorten gunstig uitpakken omdat het tunneldak weer als leefgebied voor de soorten kan dienen. Er is in de gebruiksfase weer foerageermogelijkheid en een (veilige) vliegverbinding voor vleermuizen.

Alternatieven op dit tracé zouden een vergelijkbare of juist grotere mate van vernietiging (langer tracé door het bos) en verstoring (open bak, geen tunnel) van beschermde natuurwaarden tot gevolg hebben.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Alternatieve werkwijze

Tijdens de werkzaamheden worden onder andere kranen, heimachines, vrachtwagen en graafmachines ingezet voor het grondverzet en de aanleg van de nieuwe weg en kunstwerken. In de werkwijze wordt rekening gehouden met de voorgeschreven mitigerende maatregelen.

Dit houdt in dat zorgvuldig te werk wordt gegaan en conform de maatregelen verblijfplaatsen eerst ongeschikt worden gemaakt, voordat bomen met verblijfplaatsen worden gekapt of dat het gebruik van materiaal aangepast of beperkt wordt om licht- en geluidsverstoring in bepaalde perioden te voorkomen. Daarnaast worden alle werkzaamheden uitgevoerd met in acht name van de zorgplicht. Hierdoor wordt gedaan wat redelijkerwijs mogelijk is om negatieve effecten op soorten zoveel mogelijk te voorkomen. Verdere alternatieven voor de werkwijze zijn niet aan de orde.

Voor de aanleg van de tunnel heeft de Stadregio Rotterdam in 2006 een voorstel gedaan voor een geboorde tunnel die ondergronds gaat bij het Terbregseveld en weer bovengronds komt bij de N471. Meerwaarde van deze oplossing is dat een groot deel van het gebied ongemoeid blijft. Daartegenover staan de hoge investeringskosten en de risico's van deze technologie. Uit oogpunt van bereikbaarheid heeft deze bouwwijze als nadeel dat de halve aansluiting ter hoogte van de Ankie Verbeek-Ohrlaan niet mogelijk is en dat betekent dat de verkeersdruk op de Molenlaan niet zal verminderen. Deze optie voldoet naar verwachting aan de eisen van luchtkwaliteit en geluidhinder, maar strikt genomen niet aan de richtlijnen betreffende verkeersoplossende werking. Tevens is het voorstel van de Bestuurlijk Afstemgroep A16 Rotterdam (BAG) om de boortunnel wel in het onderzoek te betrekken, niet overgenomen door de ministers van Verkeer en Waterstaat en Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. De boortunnel is afgefallen omdat deze variant naar geschatte kostprijs van 3 mld. euro niet binnen de beschikbare financiële kaders worden gebracht. De volgende overwegingen hebben ook meegespeeld:

- Gezien de diameter van de boring (om een 2x3baansweg te realiseren) zou de boring tot grote diepte moeten gaan. Dit is ingewikkeld (grondmechanisch) en zorgt er ook voor dat grote hoogteverschillen moeten worden overbrugd. Dit zorgt er bijvoorbeeld voor dat de weg niet meer kan aansluiten op het Terbregseplein maar hier onderdoor zou moeten gaan. Ook was het onduidelijk of de tunnel aan de andere kant vóór de HSL naar boven kan komen;
- Verkeerskundig was het geen goede optie, vanwege de regionale functie die de rijksweg toch ook zou hebben. Met andere woorden: er zouden veel minder aansluitingen mogelijk zijn, terwijl bv. de aansluiting bij de AVO deels de Molenlaan kan ontlasten.

Na de realisatiefase wordt weer bos en groen teruggeplaatst. Hierdoor zijn de effecten alleen van tijdelijke aard. Als de tunnel niet half verdiept komt te liggen, blijft deze een barrière vormen voor vleermuizen, ook in de gebruiksfase. De negatieve effecten zouden veel groter zijn en niet alleen van tijdelijke aard.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Planning

De planning van de werkzaamheden is waar nodig, ten behoeve van het voorkomen van effecten, aangepast op basis van de mitigerende en compenserende maatregelen. Het verwijderen van bomen en andere groenstructuren die een essentieel onderdeel uitmaken van het leefgebied of rust- en verblijfplaatsen bevatten van beschermde soorten, vindt plaats buiten de (meest) kwetsbare periode van deze soorten. Tevens worden de bomen in het Lage Bergse Bos gefaseerd in tijd en ruimte gekapt, om negatieve effecten zoveel mogelijk te beperken en vleermuizen de tijd te geven om te wennen aan de tijdelijke situatie tijdens de realisatiefase. Omdat wordt gewerkt conform de mitigerende maatregelen voor de uitvoering zijn verdere beperkingen voor de planning van de werkzaamheden niet aan de orde.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de buizerd, huismus, kerkuil, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang 'volksgezondheid of de openbare veiligheid' genoemd in artikel 3.3, lid 4, sub b van de Wet natuurbescherming; alsmede van het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wet natuurbescherming.

De Rotterdamse regio kampt in de huidige situatie met verkeersgerelateerde problemen en problemen op het gebied van kwaliteit van de leefomgeving rondom de A13 en de A20. Er staan bijna dagelijks files op de A13 bij Overschie en op de A20 tussen het Kleinpolderplein en het Terbregseplein. In de Toelichting bij het Ontwerp-Tracébesluit is nader ingegaan op de gesignaleerde problematiek. Daarin is de doelstelling van de planstudie nader geformuleerd en luidt: "Het creëren van een oplossing die de gesignaleerde problemen op het gebied van de verkeersafwikkeling en de leefbaarheid op de A13 bij Overschie en de A20 tussen het Kleinpolderplein en het Terbregseplein, alsmede op het onderliggend wegennet, wegneemt/ verkleint".

Deze bovengenoemde grote verkeersdrukte op het wegennet heeft invloed op de leefbaarheid van de Rotterdamse Regio. De grote hoeveelheid verkeer zorgt voor een verslechterde luchtkwaliteit en geluidshinder ter plaatse van de bebouwing in de omgeving van de snelwegen. Vooral bij de A13 staan vele woningen op korte afstand van de snelweg, waardoor de geluidsbelasting ter plaatse van de woningen hoog is en er sprake is van een slechte luchtkwaliteit door de uitstoot van uitlaatgassen. Omdat door het project A16 Rotterdam de verkeersintensiteit op deze delen van het wegennet afneemt, neemt de geluidshinder af en verbetert de luchtkwaliteit. Hierdoor verbetert de leefomgeving van de omwonende van deze wegen en daarmee is het belang van 'volksgezondheid' gediend.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.

ONTWERP BESLUIT

Tevens biedt de A16 Rotterdam een oplossing voor het verbeteren van de verkeersafwikkeling en de veiligheid op het onderliggend wegennet. In de huidige situatie neemt door het uitwijkgedrag van het hoofdwegennet de druk op het onderliggende wegennet toe. Het aantal ernstige ongevallen op het onderliggende wegennet is per kilometer weg groter dan op het hoofdwegennet. Ook zijn er op dit wegennet meer kwetsbare verkeersdeelnemers aanwezig, zoals fietsers en voetganger. Uit de verkeerscijfers blijkt dat als gevolg van het project A16 Rotterdam op het onderliggend wegennet de verkeersintensiteiten afnemen. De A16 Rotterdam vormt een alternatieve route voor het verkeer dat deze wegen gebruik maakt, waardoor het onderliggend wegennet wordt ontlast. Door deze verschuiving van het verkeer van het onderliggend wegennet naar het hoofdwegennet, is sprake van een afname van het aantal ernstige ongevallen ten opzichte van de referentiesituatie. Hiermee wordt het belang van 'openbare veiligheid' gediend.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat de belangen 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende zijn om de negatieve effecten op de buizerd, huismus, kerkuil, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
<datum>

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190021616216

Kenmerk
WNB/2018/027.ontw.